

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

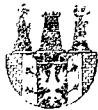
COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnie-
nie do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się
miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem
dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce:
Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop.
25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtań-
sze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omniałowej o 50 proc. dro-
żej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory
i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

2,500,000.

O sile polskości na Litwie i Rusi nie mieliśmy dotychczas ścisłych danych. — Pod tym względem byliśmy zbyt wielkimi optymistami lub pesymistami.

Do pewnego stopnia kres fantazjowaniu na ten temat kładzie książka p. Edwarda Maliszewskiego pod tytułem „Polacy i polskość na Litwie i Rusi”.

P. Maliszewski dał w zwęższej formie jasny i dokładny obraz tego „rozległego kraju, położonego między morzem Bałtyckim a Niemnem, błotami Prypeci i rzeką Dźwiną”, oraz ziem „podbitych w XIV wieku przez Olgierda W. Ks. Litwy”, a stanowiących później, przez kilka wieków nieodłączną część Rzeczypospolitej, t. j. Wołynia, Ukrainy i Podola.

Praca ta daje dokładne pojęcie o tem, co straciliśmy drogą własnego marnotrawstwa, a głównie drogą konfiskat rządowych w czasach rozbiorowych i powstaniowych. A straty te są rozpaczelive, bo obszar ziemi, którą nam zagrabiono i której wyzbyliśmy się dobrowolnie, przewyższa obszar całego Król. Polskiego.

Po ścisłych obliczeniach statystycznych autor dochodzi do takich wyników cyfrowych: Mimo utraty ziemi, mimo usilnych starań rządu zrzuśfikowania kraju, a więc pozbywania się żywiołów polskich, a sprowadzania na to miejsce chłopów prawosławnych, ogół Polaków na Litwie i Rusi wynosi przeszło 2,500,000, zaś majątek nasz w ziemi wynosi 15 milj. morgów.

Ponieważ żywioł polski czuje się na Litwie i Rusi, jak w odwiecznej ojczyźnie swojej, autor sądzi, że cokolwiek przyszłość przyniesie, polskość w tych dzielnicach musi wzrastać i potęgować się aż do zlania się napowrót w jedną całość państwową polską.

1791 i 1916.

Na łamach „Gońca Częstochowskiego” z d. 10 b. m. pojawił się projekt przygotowania pamiątkowego albumu z okazji 125-iej rocznicy Konstytucji 3 maja.

Jakkolwiek projekt ten zasługuje ze wszelkimi na poparcie. nie od rzeczy jednakże byłoby nadmienić, że nabycie pamiątki tej połączone będzie z większymi wydatkami, na jakie nie każdy w krytycznych warunkach dzisiejszych zdobyć się może.

Ku uczczeniu Konstytucji 3 maja i upamiętnienia dnia 100-nej rocznicy, Komitet organizacyjny w Warszawie w roku 1891 tłoczył medaljony pamiątkowe z następującym tekstem:

„Niechaj pokolenia pokoleniom podają pamiątkę dnia tego”
8-ci maja 1791
8 ci maja 1911
na odwrotnej zaś stronie widnieją herby Polski i Litwy. Format medaljony

tego dochodzi wielkości monety 2-markowej.

Proponowałbym więc również przygotowanie podobnej pamiątki dziś, ze względu na jej trwałość i dostępne dla wszystkich nabycie.

Alojzy Witeszczyk.

Przyp. Red. Zamieszczając głos powyższy, zaznaczamy, że nabycie pamiątkowego alchumu bynajmniej nie będzie połączone z większym wydatkiem, jak to przypuszcza autor powyższego listu. Jak już pisaliśmy w naszym projekcie, cały nakład oddamy bezinteresownie Komitetowi „Wielkiej Kwesty Majowej”, który w okresie Kwesty rozsprzeda go, biorąc za pojedynczy egzemplarz cenę umiarkowaną, mniej więcej od 20 do 30 k. Będzie to zbiorowy dar od wszystkich uczestników pochodu, od nas wszystkich na rzecz „Wielkiej Kwesty Majowej”; dar służący za sympatyczne ogniwo, łączące kwestę ogólnokrajową pod hasłem: „Ratujcie dzieci” z pamiętnym obchodem 3 maja.

„A imię jego 44!”

Tajemnicza liczba Mickiewiczowska była zawsze przedmiotem licznych dociekań i domysłów. Snuto na ten temat najróżnorodniejsze kombinacje i pomysły, stawiano przeróżne hipotezy i przypuszczenia. Jedni sądzili, że tajemnicze „44” w „Dziadach” jest symbolem jedności genialnej, wielkiego wodza, bohatera narodowego, który zbawi Polskę, inni znowu twierdzili, że pod liczbą 44 poeta miał na myśli lud, który będzie wskrzesicielem Ojczyzny, byli i tacy, którzy uważali, że poeta tylko dla rymu zamiescił tę liczbę. Wojna dzisiejsza, a przedewszystkiem sposób, w jaki ukształtowała się obecnie wschodnia linja bojowa, może posłużyć, jako wdziedzony temat do mistycznych dociekań i wysnuwania z nich konsekwencji mających łączność ze wspomnianą liczbą „44”.

Gdy rzucimy okiem na mapę i przyjrzymy się południkom geograficznym obecnych frontów bojowych, przekonamy się, że wschodnia linja wojenna, mająca dla nas największe znaczenie, ciągnie się wzdłuż południka geograficznego 44, licząc od Ferro.

Biegnie ona ze zdumiewającą ścisłością niemal w prostym kierunku od Rygi na zachód od Dźwińska, poprzez błota pińskie, przez Wołyn, w bliskości Styru, Strypy, aż do Rumunii.

Charakterystycznym jest, że ta linja bojowa blisko od roku okazuje przedziwną stałość, zatrzymała się ona w swym pochodzie, prawie nie postępując zarówno naprzód, jak wstecz. Zbrojne szeregi, milionowe armje stanęły jakby zaczarowane, mimo energicznych wysiłków obu stron walczących w celu jej złamania. Jakaż ukryta potęga trzyma je w tem położeniu?

Czyżby na 44 południku geogr a-

ficznym miały się rozstrzygnąć losy naszej Ojczyzny. Czy może liczba jego jest właśnie symboliczną „44”, do której przywiązywana jest wolność, życie i zbawienie Polski?

Uderzającą jest okoliczność, że wieszczę powiędzenie Mickiewicza schodzi się z drugim, również na tchnionem proroctwem błogostawionego Andrzeja Boboli, który powiedział, że odrodzenie Polski nastąpi wtedy, gdy na równinach około Pińska będą się toczyć wielkie boje, walki wszystkich narodów Europy. Jakikolwiek będą dalsze losy wojny wszechświatowej, fakt, że tajemnicze „44” wystąpiło na jej tle wybitnie, może dać nam Polakom, temat do daleko idących przypuszczeń.

Ks. Eugenjusz Okoń.

Odpowiedź Ameryki.

Agencja Reutersa komunikuje telegraficznie z Waszyngtonu treść odpowiedzi amerykańskiej na notę, niemiecką, mianowicie:

Notę rządu cesarskiego z 4 maja rząd Stanów Zjednoczonych zbadał szczegółowo i przyjął do wiadomości, jako stwierdzenie poglądu rządu cesarskiego, że należy uczynić na przyszłość wszystko możliwe, żeby operacje wojenne w ciągu całego trwania wojny ograniczały się do zwalczania sił bojowych państw, prowadzących wojnę, oraz że rząd cesarski postanowił zawiadomić o tem komendantów marynarki, którzy zapoznają prawa narodów, na co należał rząd Stanów od chwili, gdy rząd cesarski rozpoczął wojnę podwodną, a więc od 4 lutego 1915 roku.

Rząd Stanów kierował się w rozwiązaniu tych krytycznych zagadnień, jakie w związku z tą polityką powstały, uczuciami przyjaźni i starał się zawsze doprowadzić do przyjaznego ich załatwienia i przypuszcza, że to jego stanowisko spotka się z uznaniem. Teraźniejsza zmiana w polityce rządu cesarskiego grozi niebezpieczeństwem narażenia na szwank dobrych stosunków między Niemcami a Stanami.

Rząd Stanów uważa za obowiązek wyjaśnić, że stosunek jego do nowego kierunku polityki niemieckiej nie jest w związku ze stosunkami dyplomatycznymi między Stanami a rządem któregośkolwiek z państw wojujących, chociaż niektóre ustępy noty rządu cesarskiego z dnia 4 maja nasuwają na myśl przypuszczenie, iż rząd cesarski tak mniema.

Aby zapobiedz wszelkim nieporozumieniom, rząd Stanów zawiadamia rząd cesarski, że ani na chwilę nie przypuszcza on, żeby poszanowanie praw obywateli amerykańskich na pełnym morzu przez marynarkę niemiecką było w jakim bądź stopniu zależne od postępowania innego rządu, gdyż pogwałcenie praw obywateli państw neutralnych i niekombatantów, nie jest czemś ogólnem lecz indywidualnem i nie czemś absolutnem lecz względnem.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 10 maja:

Wschodni plac boju.

Na przednie od Garbunówki (na zachód od Dyneburga) odparliśmy z wielkimi stratami dla przeciwnika natarcie nieprzyjaciela na wązkim froncie.

Zachodni plac boju.

W Argonach próbował nieprzyjaciel, w związku z wybuchami min, wtargnąć do naszych okopów. Został on odparty.

Na zachód od wyżyny 304, nieprzyjacielskie stráže przednie zostały odepchnięte w tył, a jeden z posterunków został zniesiony.

Nasze nowe stanowiska na tej wyżynie są wzmacniane w dalszym ciągu.

Lotnicy niemieccy obrzucili bombami urządzenia fabryczne w Dosle oraz Raon l'Étape.

Balkański teren walk.

Żadne zmiany nie zaszły.

Nasze dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 9 maja:

Na żadnym z terenów operacji wojennych nie wydarzyło się nic ważnego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler.

Feldmarszałek porucznik.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 8 maja:

Wieczorem:

Na lewym brzegu Mozy trwa ostrzeżenie z tą samą gwałtownością, przy lesie pod Avocourt oraz w okolicy wzgórza 304. Atak niemiecki, wszczęty popołudniu przeciw stanowiskom naszym na wzgórzu 287, został wstrzymany. Na prawym brzegu i w Woevre doszło do żywej walki działowej.

Ojciec Święty i pokój.

Podług „Maasboode“ donoszą z Waszyngtonu do „Central News“, że w kołach dobrze poinformowanych wiedzą stanowczo, iż prezydent Wilson zażądał Ojca Świętego, aby Wilson pośredniczył na rzecz pokoju europejskiego, odpowiedział wręcz odmownie.

Sprawa polska we Francji.

Z Berna donoszą do „Vossische Ztg.“ pod datą 8 b. m.: W dzisiejszym artykule paryskiej „Victoire“ Herwe wyjaśnia, że dziennik jego uległ wczoraj konfiskacie z powodu artykułu o Polsce i zastrzege się, że powracać będzie do tej sprawy z ostrożnością zdwojoną. Zwracając jednak uwagę na niebezpieczeństwo sprawy polskiej, przedstawia cenzurze, że nie należy ponizaj się przez zupełne przemilczanie sprawy polskiej.

Ultimatum Rosji do Szwecji.

Piotrogrodzkie „Wieczernie Wremia“ zaprzecza rozpowszechnianej w Piotrogrodzie pogłosce, jakoby Rosja, pod naciskiem Anglii, przesała Szwecji ultimatum.

Nowy generał-gubernator austriacki.

„Kraukauer Zeitung“, organ urzędowy komendy twierdzy w Krakowie, ogłasza, że generał-zbrojmistrz Karol Kuk, dotychczasowy komendant twierdzy w Krakowie, został mianowany generał-gubernatorem w austriackim obszarze okupacyjnym Polski z siedzibą w Lublinie.

Nowo mianowany generał-gubernator, urodzony 1853 roku, ukończył dział inżynierski akademji wojennej i przechodził wszystkie stopnie służby wojskowej. Jakis czas czynny był, jako profesor, w szkole wojskowej dla działu sztuki fortecznej, odbył kampanję bośniacką w r. 1878, a komendantem twierdzy w Krakowie został w 1912 roku.

Zaginiony milion.

Według wiadomości z Bagdadu, pomimo poszukiwań, nie znaleziono miliona funtów tureckich, ofiarowanego przez gen. Townshenda za wypuszczenie Anglików z Kut-el-Amaru. Generał twierdzi, że pieniądze tych nie miał, lecz zamierzał je dopiero w razie potrzeby sprowadzić z Anglii.

Zatonięcie Zeppelina.

Z Malmo donoszą: Parowiec sztokholmski „Svea“ był świadkiem zatonięcia zeppelina „L. 7“. Parowiec chciał pomóc przy pomocy, gdy jednak nadpłynęły przeciworpedowce angielskie, kapitan parowca uznał za stosowne nie zbacać z drogi. Przeciworpedowce opuściły zeppelina, który płonął na powierzchni morza, a wkrótce potem pogrążył się w fale morskie. „Svea“ zbliżyła się wówczas znów do miejsca katastrofy, lecz nie już nie dojrzała na powierzchni morza.

Z Warszawy.

Z kongresu lekarskiego.

Hebrajska „Hacefira“ pisze: „Na kongres lekarski, który odbył się w zeszłym tygodniu w Warszawie, przybyło około 2,000 lekarzy, z czego około połowy stanowili żydzi. Większość tychże pracuje w wojsku i piastuje wysokie urzędy. Pomiedzy lekarzami cywilnymi byli profesoro- wie, radcy tajni itd. Niektórzy z gości odwiedzili działaczy żydowskich w mieście i zainteresowali się sprawami żydowskimi. Wielu lekarzy-żydów odwiedzało teatry żargonowe“.

Żegluga na Narwi.

Jak donosi „D. Warsch. Zeitung“ wznowiono żeglugę parową — pasażerską i towarową — na Narwi między Modlinem a Pułtuskim Parostatkami kursują dwa razy w tygodniu w dni targowe.

Z Krakowa.

Hr. Adam Tarnowski.

Przez kilka dni bawił w Wiedniu austro-węgierski poseł w Sofji, hr. Adam Tarnowski. Jeden z najdzielniejszych dyplomatów monarchji. Dwa dni świąteczne przepędził hr. Tarnowski u rodziny w Krakowie, po powrocie konferował wiele z prezesem Koła polskiego d. rem Bilińskim, poczem powrócił do Sofji. — Jak slychać, ma hr. A. Tarnowski wkrótce znów przybyć do Wiednia.

Z Włocławka.

Nowe gimnazjum żeńskie.

Za zezwoleniem cesarsko-niemieckiego zarządu cywilnego pod opieką ks. biskupa Zdzitowieckiego powstaje we Włocławku od roku szkolnego gimnazjum żeńskie p. Janiny Steinbockówny. Przy gimnazjum prowadzony będzie internat. Na razie otwarte będą klasy: wstępna, I, II, III i IV, wyższe stopniowo corocznie. Zapis uczennic rozpoczął się 15 lipca roku 1916.

3 maja w Truskolasach.

Koresp. własna „Gońca Częstoch.“

Cicha wioska polska — ukryta, źródła falejacych rozległych pagórków i dolin — doczekała się niezwykłej dla niej uroczystości. Świętowano i u nas pamiątkę 3 maja.

Ludu było dużo, gdyż zesłała si- masa parafjan, chcących pożegnać odjeżdżającego na probostwo swego wikarego, ks. Starkiewicza.

Żal parafjan był wielki, gdyż ks. Starkiewicz w ciągu kilkuletniego przebywania na wikarjacie w Truskolasach pod każdym względem tak postępował, że zaskarbił sobie serca ogółu. To też wdzięczni za jego ża- cność parafianie, w tej liczbie duża gromada włościan z nieklamany- smutkiem żegnali swego patrona, o- bejmującego probostwo w Żurawiu.

Pierwsze miejsce zajmowały tu założone jego staraniem: Straż ognio- wa pod dowództwem komendanta p. Tadeusza Kosztulskiego i ochronka, które tracą w odjeżdżającym swego najserdeczniejszego patrona i opie- kuna.

Do kościoła przybyły: Straż ogn. pod dowództwem wice-komendanta p. Szewczyka, oraz p. komendanta od- działu Węglowickiego (filja Straży Truskolaskiej) p. W. Glondalskiego, — Szkoły (zwłaszcza pięknie wystąpiła szkoła pp. Ligonów — z działaw, ni- sącą biało-amarantowe chorągiewki), Ochronka Truskolaska, — Orkiestra Straży, dzielnie sprawująca się — oraz dużo ludu wiejskiego i wszystka in- teligencja z parafji.

Mszę św. celebrował ks. proboszcz Bludziński — oraz wygłosił przemowę stosowną.

Na chórze ks. Starkiewicz, p. Zie- lonacki, p. Ligon i chór dzieci wyko- nał pieśni narodowo-religijne.

Lud podniesiony na duchu z ra- docią brał udział w tej narodowej uroczystości.

Hołd Sienkiewiczowi.

Poznański Komitet niesienia po- mocy w Królestwie Polskiem prze- słał Sienkiewiczowi następujące wy- razy czci:

„Myśli całe, Polski zwrócone dziś ku Tobie, pełne uznania i wdzięcz- ności. Komitet nasz związany z Tobą ogniem wspólnej pracy, odczuwa głęboko uroczystość chwili. Dzięku- jemy Ci, że wielkością i gorącością serca prowadziłeś naród przez lat ty- le drogą jasną krępując zwątpiałych, utwierdzając w dobrem. Dziękujemy Ci, że dziś w zapomnieniu o Sobie stanąłeś do mozołnej pracy jałmużni- czej. Niech Cię Bóg za to darzy zdro- wiem i siłami i doczekać pozwoli szczęśliwej przyszłości kraju“.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dzisiaj 12 w piątek — Pankracego.

Jutro 13 w sobotę — Gerwazego biskupa.

Wschód słońca o godz. 5 m. 7.

Zachód słońca o godz. 8 m. 46.

Wiadomości Historyczne:

1527 Układ w Krakowie z Piotrem IV hospo- darem moldawskim.

1159 Umiera Król Władysław II.

1792 Zawiązanie Konfederacji Targowickiej.

Z żałobnej karty.

Nauka polska poniosła znów do- tkliwą stratę. W tych dniach zmarł w Krakowie uczony kapłan, jeden z najprzedniejszych humanistów na- szych o. Stefan Pawlicki.

We wczesnym wieku uzyskał dok- torat na podstawie rozprawy o Scho- penbauerze, w r. 1866 objął katedrę filozofji w Szkole Głównej w War- szawie, gdzie wykładał aż do jej za- mknięcia.

Następnie udał się do Rzymu, skąd go w roku 1872 powołał Uniwersytet krakowski na katedrę filozofji chrze- ścijańskiej.

Z wydziału teologicznego prze- szedł s. p. o. Pawlicki na wydział fi-

lozofozny, gdzie przez lat blisko 80 wykładał filozofję.

Wielu z częstochowian zna dobrze postać wielkiego uczonego, który ze Wszechnicy Jagiellońskiej głosił wszystkie nowości ducha, jak i niestarzące się, zawsze nowe, przedmioty o Platonie, św. Tomaszu, Spinozie i Kancle.

Najwybitniejszym z owoców całościowej pracy uczonego jest „Historja filozofji greckiej“.

Errata.

W artykule wczorajszym p. t. „Po co się wahać? zamiast „...którzy chwycili chorągiew postępu i mimowoli despotyzm“, powinno być — „i podminowywali despotyzm“.

Podatek mieszkaniowy.

„D. Warsz. Ztg.“ donosi: „Znosi się dotychczas obowiązujące przepisy w sprawie poboru podatku mieszkaniowego. Według nr. 31 „Dziennika rozporządzeń dla gubernatorstwa warszawskiego“, w miejscowościach, w których pobiera się podatek mieszkaniowy i które w tym celu podzielone są na 4 klasy, winni płacić ten podatek, z przyjęciem za podstawę komornego rocznego, wszyscy właściciele mieszkań, lub lokali mieszkalnych, bez względu na to, czy są to lokale wynajęte, urzędowe, zajmowane bezpłatnie lub znajdujące się we własnych domach.

Wolni od podatku są: Niemcy z państwa niemieckiego, którzy płacą w Niemczech bezpośrednie podatki państwowe, poddani obcych państw, czynni, jako przedstawiciele dyplomatyczni, lub urzędnicy „konsularni, duchowni wszystkich wyznań, sublokatorzy pojedynczych pokoiów umeblowanych, lub nieumeblowanych, jakoteż właściciele i lokatorzy (pensjonarze) zakładów dobroczynnych.

Dzisiejsza konferencja szkolna.

Przypominamy, iż dziś w piątek w lokalu szkoły p. Janickiego o godz. 8 i pół rano odbędzie się konferencja szkolna dla nauczycieli szkół początkowych z Częstochowy, Stradomia, Ostatniego Grosza, Kucelina, Rakowa i Zawodzia.

Dzisiejsze wydawanie kart na chleb i na cukier.

Przypominamy, dziś przypada drugi dzień wydawania przez biura okręgowe kart na chleb i na cukier. Jutro w sobotę dzień ostatni, poczem pod żadnym pozorem karty wydawane nie będą.

Zdjęcia pochodu 3 maja.

Do licznych zdjęć uroczystości 3 maja w Częstochowie, a wystawionych w administracji „Gońca“ przybyło jeszcze kilkanaście fragmentów w wykonaniu p. Kazimierza Lechowskiego, Ostatni Grosz ul. Krakowska nr. 3.

Zebrania Kwesty Majowej w Kłobucku i Krzepicach.

Rada Opiekunczą Okręgu Częstochowskiego podaje niniejszem do wiadomości, że w Kłobucku i Krzepicach w niedzielę dnia 14 bm. o godz. 4-ej po południu odbędzie się zebrania w sprawie Wielkiej Kwesty Majowej na które proszeni wszyscy interesujący się tą sprawą.

Koncert.

Bawiąca w Częstochowie chwilowo utalentowana śpiewaczka koncertowa p. Stella Birnbaumówna, która ostatnio występowała z powodzeniem w warszawskim teatrze Nowoczesnym, jako Stella d'Arco, podejmuje starania celem uzyskania zezwolenia na urządzenie koncertu.

Perspektywa w alei I.

Jedną z cech charakterystycznych częstochowskich jest brak wszelkiej

perspektywy, bo oprócz kilku punktów miasta skąd roztacza się widok na klasztor, niema prawie żadnych innych w środku miasta.

To też z przyjemnością zauważyliśmy, że po usunięciu szpecących miasto bud w alei I ulicy Panny Marji, ukazuje się zdala już na początku mostu kolejowego fasada kościoła św. Zygmunta dotychczas zasłonięta. Jeszcze tylko waga miejska na Rynek ustawiona zastłania dolną część świątyni, ale i ta, jak już pisaliśmy ma być wkrótce usunięta w inne, uboczne miejsce.

Wycieczka na Zieloną Górę.

W niedzielę 14 maja o godz. 8 rano z przed cukierki Wł. Jackowskiego wyruszy piesza bezpłatna wycieczka zbiorowa, zorganizowana pod egidą częstochowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przez p. Jana Wróblewskiego na Zieloną Górę o 8 wiorst odległą od Częstochowy.

Wystawa bżów w „Halinowie“.

W niedzielę 14 b. m. zostanie otwarta doroczna wystawa bżów w „Halinowie“ p. Wł. Zawady u zbiegu ul. Ciemnej i Szkolnej.

Wystawa obejmuje kilkadziesiąt różnorodnych odmian bżów hodowli krajowej „Halinowa“, wśród których wyróżniają się piękne drzewo „Polonia“ i „Wspomnienie Halinowa“ i wiele innych, oraz sprowadzone z zagranicy.

Przypuszczają należy, iż częstochowianie skorzystają z rozrywki wiosennej i odwiedzać będą tłumnie wystawę, tembardziej, że wejście jest bezpłatne.

Z kuchni Doraźnej Pomocy.

W kuchniach Doraźnej Pomocy w czasie od 30 kwietnia do 6 maja wydano obiadów:

w kuchni nr. 1	— 11.292
„ nr. 2	— 10.129
„ nr. 3	— 4.937
„ nr. 4	— 14.185
„ nr. 5	— 1.169
„ nr. 6	— 735

Ogółem w sześciu kuchniach wydano obiadów 42.447.

Osobiste.

Otrzymałmy wczoraj list następujący:

Szanowny Panie Redaktorze! uprzejmie proszę o łaskawe sprostowanie podanej we wczorajszym „Gońcu“ wiadomości o odezwie prasy warszawskiej z d. 3 maja. Autorem tej pięknej odezwy jest p. Or-Ot. Niżej podpisany brał jedynie udział w naradach Komisji prasowej, złożonej z 4 redaktorów i powołanej do zajęcia się sprawą wspólnej odezwy.

Pełen szacunku

Józef Wassercug.

Pochód 3-go maja w „Paryskim“.

Dzięki staraniom zawsze dbałej o aktualność dyrekcji od wczoraj mamy sposobność oglądania w teatrze „Paryskim“ zdjęć kinematograficznych z obchodu 3 maja w Warszawie.

Sensacją są też obrazy z obchodu tej uroczystości w Częstochowie.

Komitetowe sklepy żywnościowe.

Sklep Nr. 1—ul. P. Maryi 18 pod zarząd p. Szymona Seniora z ramienia Stowarzyszenia Handlowców.

Sklep Nr. 2 — ul. P. Maryi 2 pod zarząd p. Stefana Troczyńskiego z ramienia Stowarzyszenia Rzemieślniczo-Przemysłowego (posiada artykuły pierwszej potrzeby na składzie).

Sklep Nr. 3 — Krakowska Nr. 27 pod zarząd p. Błaszczyńskiego z ramienia kolejarzy W.-W. i H.-K.

Sklep Nr. 4 — Wieluńska Nr. 44 pod zarząd p. Bochenka z ramienia Stow. Handlowców.

Sklep Nr. 5—przy ul. Senatorskiej pod kierunkiem Tow. pomocy ubogim i chorym żydom.

Sklep Nr. 6 — przy ulicy Panny Marji 52 pod zarząd „Lutni“.

Sklep Nr. 7—przy ulicy Teatralnej Nr. 17 pod zarząd Stow. Kupców Polskich.

Zapisy do książki pamiątkowej 3 maja.

Przez dzień wczorajszy zapisały się już do pamiątkowej książki 3 maja 1916 Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego i Gimnazjum W. Szudejki przeszło 300 osób.

Zapisy przyjmowane są w dalszym ciągu, przyczem pożądanym jest pośpiech, gdyż od niego zależnym jest termin przygotowania książki, jak od liczby instytucji, delegacji i wymienionych w nich nazwisk zależną jest zewnętrzna szata wydawnictwa.

Również zapisywać się mogą sklepy i firmy, które dekorowały swe wystawy. Firmy te mogą dostarczyć nam do umieszczenia w albumie gotowe klisze lub zdjęcia fotograficzne swych udekorowanych wystaw.

Z ulicy.

Posterunkowy Komisariatu I odprowadził do szpitala na Zawodziu 9-letnią Zofję Poniedziałką, którą znalazł na ulicy w stanie nieprzytomnym.

Kary.

Wobec nie uprzątnięcia dotychczas wbrew rozporządzeniu szpetnych budek w alei ul. Panny Marji wzrost domów nr. 23 i nr. 73 właściciele ich Szmul Szczekacz i Szłoma Wajnholec pociągnięci zostali do kary w wysokości Mk. 50 każdy, przyczem budki będą uprzątnięte na ich koszt, a drzewo oddane instytucjom dobroczynnym.

Letni rozkład pociągów.

od dnia 1 maja 1916.

Z Częstochowy odchodzą

pociągi w godzinach następujących:

Do Herbów: 6.48 rano, 11.58 w południe, 4.08 po poł., 7.53 wiecz.

Do Kielc: 10.15 wiecz., 5.14 rano, 1.00 po południu.

Do Sosnowca: 7.06 rano, 10.44 rano, 11.55 w południe (pośpieszny), 5.21 po południu, 9.51 wieczorem, 4.17 rano (pośpieszny).

Do Warszawy: 9.28 rano, 12.47 w południe (pośpieszny), 2.12 po poł., 5.12 po południu, 9.08 wiecz., 1.09 w nocy (pośpieszny).

Do Częstochowy przychodzą

Z Herbów: 7.42 rano, 10.45 rano, 12.35 w poł., 6.01 wiecz. 10.00 wiecz.

Z Kielc: 10.31 rano, 4.29 po poł., 11.34 w nocy.

Z Sosnowca: 9.18 rano, 12.37 w poł. (pośp.), 2.04 po poł., 5.02 po poł., 8.58 wiecz., 1.02 w nocy (pośp.)

Z Warszawy: 6.58 rano, 10.34 rano, 11.48 rano (pośp.), 5.11 po poł., 9.41 wiecz., 4.10 rano (pośp.)

Humor i Satyra.

Humor warszawski.

W pochodzie Trzeciomajowym w Warszawie brali udział, jako osobna korporacja, literaci i dziennikarze.

W wielu punktach grupę literatów i dziennikarzy publiczność witała oklaskami.

— Niech żyje prasa! Niech żyją literaci! grzmiały w jednym miejscu okrzyki.

— Z czego? — odzywa się głos z szeregow.

Repertuar.

Dziś w piątek:

Paryski — „Fiolet lokatora“ farsa i obrazy kinematograficzne.

Odeon — Obrazy kinematograficzne.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Program od piątku 12-go do wtorku 16-go Maja 1916 roku (włącznie)

Wielka Sensacja!

Obchód 125 lecia Konstytucji 3 Maja

Całkowity pochód narodowy w Warszawie. Zdjęcia z natury.

Spóźniona Sława (Dramat Górniczy w 4 częściach)

Wesele Rozalji (Wspaniała komedja)

Nowość!!

NA SCENIE:

Nowość!!

FIJOLEK LOKATOREM

Farsa w 1-ym akcie L. Moro zowicza.

Nad program: Sensacja!! Aktualne zdjęcia

Obchód 125-lecia 3 Maja w Częstochowie

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Prenumeraty Pism warszawskich i poznańskich z odnośnieniem do domu przyjmuje w każdym czasie **Kantor Pism** ulica Panny Maryi № 24 (róg Teatralnej.) 077-

O soba młoda poszukuje miejsca sklepowej lub jakiego zajęcia. Wiad. w Gońcu. 093-

Zawiadomienie.

Zakład fotograficzny pod firmą
W. WESOŁOWSKI
ul. Panny Maryi № 29
w Częstochowie

Osobom fotografowanym w tymże zakładzie wyprzedaje się ich klisze i ich rodzinne dyndyńce i grupowe po cenach tanich, z roku 1909 do 1916, posiadacz kliszy swojej lub rodziny nawet za lat kilkanaście i dłużej, może mieć możność kiedy zechce i niedrogo, odbitkę z przechowywanej u siebie kliszy.

UWAGA! Ceny fotografii na pocztówkach i dla szkół, zostały niższe.

Mam do sprzedania większą ilość kapusty „rosada” Rosenblum Stary Rynek 18. 299-

Zgubiono książeczke udziałową Nr. 3 26 Stow. Obrona uprasza się o doręczenie takowej do Administracji Gońca. 303-

Z Będzina.

Zgon weterana.

W Będzinie zmarł, w 81 roku życia, niezestnik powstania 1863 r. ś. p Jan Olszenko.

Rozmaitości.

Nowy król amunicyjny.

Amerykańskim królom bawelnianym, żelaznym, kolejowym itd. przybývają koledzy z branży amunicyjnej. Jeden z założycieli takiej dynastji amunicyjnej jest Marcell Hartley z Nowego Jorku, dotychczasowy dyrektor i współwłaściciel znanego towarzystwa „Remington”. Podczas wybuchu wojny znajdował się 30 letni Hartley w Europie, przeczuvając jednak możliwość znacznych zysków powrócił do Ameryki i przed otrzymaniem jeszcze pierwszego zamówienia przystąpił do pośpiesznego budowania fabryk amunicyjji na budowę których poświęcił dotychczas przeszło 20 milionów dolarów. W zakładach jego pracuje obecnie 50 tysięcy osób. Organizacja pracy zarówno pod względem technicznym jak i pod względem urzędzeń społecznych należy do najbardziej udoskonalonych.

Przeciwi grubjańskim kupcom.

Uwzględniając coraz częściej napływające skargi na grubiaństwo kupców, którzy klientów swych traktują bardzo często w sposób niewłaściwy a nawet obelżywy, rada miasta Zittau w Saksonji wydała uchwałę, grożącą wykluczeniem uczestnictwa w podziale towarów, sprowadzanych przez miasto wszystkim tym kupcom i handlarzom, przeciw którym powtórzą się podobne zażalenia.

Teatr „ODEON”

Program od piątku 12-go do czwartku 18-go Maja 1916 roku.
Dziś jeden z najbardziej sensacyjnych obrazów sezonu!

Arena okropności

Wielce sensacyjny dramat artystyczny w 5-ciu częściach, wykonany przez artystów „Teatru Królewskiego” w Kopenhadze.

Szczęśliwy numer (Komiczny).

Nad program:

Obchód 125-lecia Konstytucji 3 Maja.

I. Całkowity pochód narodowy w Warszawie.

II. Zdjęcia fotograf. z uroczystości w Częstochowie.

Ceny miejsc zwykłe. Dzieciom i młodzieży do lat 16-tu wejście wzbronione.

Bajeczny zarobek.

Skutkiem braku okrętów, wywołanego akcją niemieckich łodzi podwodnych, Anglja, by chociaż w części pokryć poniesione straty, zakupuje statki osobowe i przewozowe, placąc za nie każdą cenę. Kilka tygodni temu pewien norweski sternik zakupił parowiec „Srrap” placąc za niego milion marek. W ośm dni później odsprzedał go za dwa miliony.

Praktyczny wynalazek.

„Berl. Tagbl.” przynosi wiadomość, że pewnemu Szwajcarowi udało się wspólnie z zagranicznymi fachowcami wynaleźć surogat mający zastąpić zupełnie wełnę. Wynalazca przez specjalne postępowanie nadał niektórym włóknom roślinnym pozór wełny. Z pomocą domieszki wełny naturalnej nadają się one bardzo dobrze do tkania i farbowania. Tkanini te będą o połowę tańsze od prawdziwych wełnianych.

Otrzymałszy od właściciela młyn „Marcelin” w Kzepcach p. Pawła Kowalskiego 200 worków maki po niższej cenie, niż wymienieni piekarze od dzisiaj dnia będą sprzedawali chleb aż do wyczerpania tego zapasu, po 20 kop za funt jasnego chleba. Sprzedaż rozpoczęto od 10 b. m. w piekarniach i sklepach jak również w głównej filji, przy ul. Krakowskiej 11

Brodziński ul. Panny Maryi. 42.
Lewandowski ul. Wieluńska 52.
Jabłoński Ostatni Cross ul. Bór.
Nowakowski 7 Kamienie 19 i św.Barb. 4.

Pokój umeblowany frontowy z balkonem i piętro do odnajęcia. Wiadomość w Administracji Gońca.

Do pracowni sklepu Dźwignia zaraz potrzebne panny do szycia. 298-

Młodzieniec z sześcioklasowem ogólnem i handlowem wykształceniem poszukuje kondycji na wieś w charakterze korepetytora do dzieci albo pracownika biurowego w majątku. Wiadomość w Adm. Gońca. 089-

Ofiary.

Dwa Biegańska Zamiastr obiadów dla biednych dzieci (m. Maj) do dyspozycji ka. Kneblewskiego rb. 5 kwit 215.

Na schronienie św. Antoniego dla Paralityków Zamiastr wienca na grób ś. p. Julji Schleicher Olszynsey z Libidzy rb. 15 kwit 213.

Na biednych uczni Jakubowicz Szlama rb. 2 kwit 214.

Magazyn R. Trawińskiego

Poleca na sezon letni gotową garderobę, damską, męską i dziecięcą, po cenach możliwie przystępnych. Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów
Adres: ul. Panny Maryi № 24 I piętro od frontu.

Fotografie z obchodu 3-go Maja po 15 kop. do nabycia w Administracji Gońca

Dzieci na własność oddam z powodu śmierci Matki, Ojciec nieuleczalnie chory, obopierają ma 2 lata, dziewczynka 10 miesięcy. Wiadomość u siostry ul. Panny Maryi Nr 71. 309-

Potrzebne są pieniądze do znaczenia bielizny zaraz pracownia haftów „Marji” ul. Teatralna Nr. 16 parter. 305-

Kupię rower używany ul. Ogródowa Nr. 40 m. 2. 308-

Zgubiono kwit lombardu Kasy Pożyczkowej Oszczędnościowej Nr. 23228. 307-

Potrzebne panny do krawieczyny ul. Cerkiewna Nr. 4 m. 19. 306-

Do Drukarni i Litografji Br. Swiętoskiego potrzebny idolny nakładacz lub kładozka przy maszynie drukarskiej. 092-

3 lub 4 pokoje z kuchnią i wycieczkami dami w domu Nr. 3 przy ul. Panny Maryi, zaraz do wynajęcia. Szczęśliwość w Administracji Gońca. 088-3-